

Bisschop Muskens treft tijdens rondreis door Egypte vitale koptische Kerk

Bisschop Muskens van Breda is juist teruggekeerd van een werkbezoek aan Egypte, waar hij van 24 t/m 29 april rondreisde.

Egypte speelt een grote rol in de geschiedenis van het christendom. De evangelist Marcus zou de eerste missionaris van Egypte zijn en de Blijde Boodschap in Alexandrië verkondigd hebben. Hier leefde destijds een grote joodse gemeenschap.

Ontspannen vertelde mgr. Muskens (bisschop-referent voor de interreligieuze dialoog) op 2 mei, de gedachtenis van Athanasius van Alexandrië, over zijn reis.

Mgr. Muskens: “Alexandrië was in de eerste eeuwen van onze jaartelling een belangrijk centrum van het christendom.

Daar leefden kerkvaders als Clemens van Alexandrië, Origines en Athanasius. Clemens was de leider van één van de eerste catechetenscholen die het christendom kende. Deze kerkvaders trachtten het christendom uiteen te zetten met gebruik van methodes en begrippen die in de helleense filosofie en cultuur gangbaar waren. Ik wilde de plaats zien waar zij het christendom vorm hebben gegeven. We plukken nog steeds de vruchten van hun arbeid.”

Sfinx van Gizeh

Maar dat was niet de enige reden voor Muskens' be-

door Hans de Jong

zoek aan Egypte – één van de landen die nog op het verlanglijstje van de veelbereide bisschop stonden. In zijn jongere jaren maakte Muskens een wereldreis door Azië, Zuid-Amerika en Afrika, hij was in die periode (1970-1977) gestationeerd in Indonesië. En toen hij rector van het Nederlands College in Rome was (1977-1994) reisde hij onder meer door Noord-Afrika, de Verenigde Staten en China.

En nu dus Egypte, “waar ik ook kennis wilde maken met het koptisch christendom. Ongeveer 8 procent van de Egyptische bevolking is koptisch.” Daarnaast bezocht mgr. Muskens ook enkele resten van de oud-Egyptische beschaving zoals de piramide van Cheops en de Sfinx van Gizeh.

Muskens en zijn metgezel, de archeoloog Demetrius Waarsenburg, waren te gast in de jezuïetencommunities van Alexandrië en Caïro. In Caïro logeerden zij in het Institut de Sainte Famille. Vanuit dit instituut schreef de befaamde paleontoloog en theoloog Pierre Teilhard de Chardin zijn *Brieven uit Egypte*.

'Vitaliteit'

“Ik ben getroffen door de vitaliteit van de koptische Kerk”, kijkt Muskens terug. “Caïro is een metropool met 17 miljoen inwoners. De stad heeft een ommuurde wijk >

Bisschop Muskens voor de piramide van Cheops.

voor koptische christenen, waar we enkele kerken bezochten en liturgische vieringen bijwoonden.”

Binnen de koptische Kerk speelt het kloosterleven een grote rol, merkt Muskens op. “We hebben het klooster van Sint Macarius mogen bezoeken, enkele tientallen kilometers buiten Caïro. Dit klooster kende begin jaren tachtig een enorme crisis. Daarna volgde een opleving: momenteel leven er 100 monniken en 20 novicen. Eén van de voorwaarden om toegelaten te worden is dat je een universitaire opleiding voltooid hebt.”

Muskens beschrijft het kloosterleven aldaar: “De monniken leven in kleine appartementen, tegen de buitenmuur van het klooster aangebouwd. Ze staan om 3.00 uur op, mediteren een uur om dan van 4.00 uur tot 6.00 uur het ochtendgebed te bidden. Ze vieren dagelijks de Eucharistie en verdeelen de rest van de dag tussen werk en gebed. Pachomius, de grote Egyptische kloostervader, legt in zijn regel een bijzondere nadruk op de betekenis van arbeid. Zo heeft elke monnik de zorg voor duizend mensen. Daarnaast is er rond het klooster ongeveer honderd hectare woestijn in cultuur gebracht. Daar werken talloze mensen. De monniken organiseren ook werkgelegenheid voor hen. Het klooster is bovendien een studiecentrum met een goede bibliotheek en een uitgeverij.”

'Befaamde bibliotheek'

Na dit bezoek reisde het gezelschap door naar Alexandrië, waar 8 miljoen mensen wonen. Hier is

een grote koptische minderheid. Muskens: “Er zijn nog enige resten uit het begin van onze jaartelling, zoals het uitgegraven Romeinse theater. Oude kerken zijn er niet meer, wel is de befaamde bibliotheek van Alexandrië heropgericht. Men streeft ernaar zoveel mogelijk boeken digitaal op te slaan. De bibliotheek is bedoeld voor symposia rond de interculturele dialoog, Christiaan van Nispen tot Sevenaer s.j. is betrokken bij de organisatie van congressen over filosofische onderwerpen. De interculturele dialoog vormt ook het werkkterrein van de in Alexandrië woonachtige jezuïeten. Zij hebben er een cultureel centrum, onder leiding van de Nederlander Frans Berkemeijer. Ook vangen zij jongeren op.”

Aanslagen

Het is bisschop Muskens opgevalen dat de Kerk zeer actief is in het onderwijs. “De broeders van de christelijke scholen hebben een school in Alexandrië. Het Instituut de Sainte Famille van de jezuïeten verzorgt zowel het lager als het middelbaar onderwijs. Het instituut telt 1.800

leerlingen, de helft christen, de helft moslim.”

Tijdens Muskens' bezoek werden verschillende aanslagen gepleegd in toeristische plaatsen. Kort daarvoor waren er incidenten tussen moslims en kopten. Toch heeft de bisschop hiervan weinig gemerkt. “Onze gastheer in Caïro, pater Van Nispen tot Sevenaer, publiceerde onlangs een boek over de relatie tussen christenen en moslims. Hij woont al meer dan veertig jaar in Egypte. Hij prees juist de goede verhoudingen tussen beide bevolkingsgroepen” aldus mgr. Muskens. <

Bisschop Muskens bij de bibliotheek van Alexandrië.